

To Cite This Article: Doğu Gültekin, E. & Ünlü, M. (2020). Media reflections of the environment and society unit in the geography curriculum. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 42, 72-90.

Submitted: January 12, 2020

Revised: February 22, 2020

Accepted: March 11, 2020

MEDIA REFLECTIONS OF THE ENVIRONMENT AND SOCIETY UNIT IN THE GEOGRAPHY CURRICULUM

Coğrafya Dersi Öğretim Programında Yer Alan Çevre ve Toplum Ünitesinin Medyaya Yansımaları¹

Elif DOĞU GÜLTEKİN²

Mehmet ÜNLÜ³

Öz

Bu çalışma Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda yer alan çevre ve toplum ünitesinin medyada yer alma durumunu incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada nitel yöntemlerden yararlanılmıştır. Çalışmaya kaynak olan veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış olup veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Yapılan analizler tablo ve grafik haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışma kapsamında 2019 yılında günlük yayın yapan beş ulusal gazete 15 gün, aylık yayın yapan dört popüler bilim dergisi 3 ay, haftalık yayın yapan bir popüler bilim dergisi 3 hafta, izlenme oranı yüksek beş televizyon kanalı 5 gün, tıklanma oranı yüksek beş internet haber sitesi 10 gün boyunca incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda çevre ve toplum ünitesine dair konuların medyada yeterince yer bulamadığı görülmüştür. Topluma kolaylıkla erişebilen önemli bir araç olduğundan dolayı medya, gün geçtikçe artan küresel iklim değişikliği ve çevre sorunlarına yeterli önemi vermesi halinde, çevresel bilinç oluşturmada önemli rol oynayacaktır. Haber ve bilimsel metinlerin coğrafya öğretiminde kullanılması bilgide kalıcılığı ve ilgi çekiciliği sağlayarak eğitimi kaliteli hale getirecektir.

Anahtar kelimeler: Coğrafya Dersi Öğretim Programı, Çevre ve Toplum, Popüler Bilim Dergileri, Ulusal Gazeteler, İnternet Haber Siteleri, Televizyon Kanalları

Abstract

This study has been prepared in order to examine the partaking of the environment and society unit of the Geography Lesson Curriculum in the media. The methods used in the study were qualitative. The data source of the study was collected through document review and the data were subjected to descriptive analysis. Analyzes made have been tabularized and interpreted. Within the scope of the study, in 2019, five national newspapers that broadcast daily were examined for 15 days; four popular science journals publishing monthly, for 3 months; a popular science journal publishing weekly, for 3 weeks; five television channels with high view rate 5 days and five internet news sites with high click rates for 10 days. As a result of this examination, it has been observed that the issues related to the environment and society unit couldn't take place in the media enough. As it is an important tool that can easily reach the society, the media will play a significant role in raising environmental awareness if it gives sufficient importance to the increasing global climate change and environmental problems. The use of news and scientific texts in geography teaching will ensure the quality of education by providing permanence and interest in information.

Keywords: Geography Lesson Curriculum, Environment and Society, Popular Science Journals, National Newspapers, İnternet News Sites, Television Channels

---

¹ This article was written on the basis of master thesis entitled "Media Reflections of the Environment and Society Unit in The Geography Curriculum".

² **Correspondence to:** <https://orcid.org/0000-0002-2071-9800>, elifdogu44@hotmail.com

³ Prof., Marmara University, Atatürk Education Faculty, Third Floor, Room Number: 302, Göztepe Campus, Kadıköy, 34722, İstanbul, TURKEY., <https://orcid.org/0000-0001-8023-2976>, munlu@marmara.edu.tr

GİRİŞ

Ülkelerin, varlığını devam ettirebilmek ve geleceğe güvenli bir şekilde bakabilmesi için; yakın çevresinden başlayarak dünyayı anlayan ve anlamlandıran, sorgulayan, araştıran, duyarlı vatandaşlar yetiştirmeye ihtiyacı vardır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için de öğrencilere iyi bir coğrafya eğitimi kazandıran coğrafya öğretim programlarının hazırlanmasının rolü çok önemlidir (T.C. Maarif Vekâleti, 1934'den akt., [Demiralp, 2017: 523](#)). Ortaöğretimde coğrafya dersleri, Coğrafya Dersi Öğretim Programı dahilinde gerçekleştirilmektedir. Program 9. sınıf düzeyinden başlayıp 12. sınıf düzeyine kadar sarmal bir yapıda devam etmektedir. 2018 CDÖP' de Doğal sistemler, Beşerî sistemler, Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler, Çevre ve Toplum öğrenme alanları coğrafyadaki konu ve temaların ana çerçevesidir. Bizim inceleme alanımız olan “Çevre ve Toplum” öğrenme alanında ekoloji ve çevre konuları işlenerek öğrencilerin bu konuda tutum ve değerler kazanmaları amaçlanmıştır ([Ünlü, 2014: 282](#)). 2018 Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda çevre ve toplum ünitesindeki kazanımlara bakıldığında çevre açısından sürdürülebilirliğin sağlanmasında coğrafya eğitiminin katkısının ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Ayrıca çevre ve toplum ünitesinde yer alan kazanımlar özellikle çevre eğitimi açısından bakıldığında; bireylerin çevre konusunda sahip olduğu hakları tanıması ve kullanması, içinde bulunduğu çevreyi keşfetmesi, özelliklerini bilmesi, çevre ile karşılıklı etkileşimde bulunması, çevreyle uyumlu ve birlikte yaşamayı öğrenmesi, çevreyi kötü yönde etkileyecek olaylara ve sorunlara karşı bilinçli olması, bölgesel ve küresel anlamda sürdürülebilir gelişmeye uygun olarak hareket etmesini öğrenebilmesi açısından önemlidir. Çevre, insan ve toplumla ilgili kavramlar bireylerde “kök değerler” olarak da bilinen dostluk, adalet, dürüstlük, vatanseverlik, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, yardımseverlik gibi değerlerin edinilmesinde de yardımcı olmaktadır. Bu kavram ve değerler ise sürdürülebilir bir dünya düzeninin sağlanması için hedeflenen amaçlara büyük ölçüde katkı sağlamaktadır ([Erdoğan, 2018: 26-27](#)). Çevre bilincinin geliştirilmesi coğrafya bilimi ve eğitimi sayesinde mümkündür ([Kaya, 2013: 23](#)). Hem günlük yaşamda hem bilimsel alanda hem de geleceği tasarlamada coğrafi içeriğe ihtiyaç vardır. Bu bağlamda doğayla uyumlu yaşam ve geleceğe yaşanılabilir bir dünya bırakabilmek için “coğrafi bilinç” e sahip olmak gerekir ([Karabağ ve Şahin, 2007: 71](#)).

Araç ve materyal hazırlama ve kullanma eğitim-öğretim çalışmalarının tümünde yer alan önemli bir öğedir. Materyaller ve bunların kullanılış biçimleri; konuların (öğrenme alanlarının, temaların) canlı hale getirilmesini, kazanımlara daha kolay ulaşılmasını sağladıklarından eğitimin niteliğini artırmaktadır ([Demiralp, 2007: 137-174](#)). Toplum içinde yaşayan bireyler, eğitim faaliyetleri içinde sistematik bir şekilde istedik davranışlar kazanırken, eğitim faaliyetleri dışında da birçok uyarıcıdan etkilenirler. Bu uyarıcıların başında toplumsal kamuoyu ve bilinç oluşturma gücü yüksek olan medya gelmektedir. Bu noktadan hareketle toplum içinde ortak değerlerin oluşmasında eğitim faaliyetlerinin yanında radyo, televizyon, gazete, dergi vb. yayın organlarının önemli bir etkisi vardır ([Önen, 2017: 2](#)). Coğrafya derslerinin anlatımında dersi olabildiğince güncel hale getirmek ve konularla ilgili güncel olaylarla örneklendirmek, etkin bir coğrafya öğretimi için şarttır. Standart temelli ve etkinliklere dayalı bir coğrafya öğretim programını uygulayan ülkelerde öğretmenlerin derslerini güncel hale getirmek için en fazla kullandıkları kaynaklardan biri olan gazete ve dergilerden Türkiye'de yeterince faydalandığını söylemek güçtür. Ucuz ve bulunması kolay olan bu kaynakların birçok coğrafya dersinde kullanılması mümkündür. Chowdhury ve Halder “Günlük Gazete Yoluyla Eğitimin Yaygınlaştırılması” adlı çalışmasında örgün eğitime rehberlik eden kaynakların, öğrencilerin hızla değişen eğitim talepleriyle başa çıkmak için artık yeterli olmadığını, bu nedenle medya gibi kaynakların, özellikle düşük maliyetli gazetelerin bu taleplere hizmet edebileceğinden bahsetmişlerdir ([Chowdhury ve Halder, 2016: 12](#)). Araştırmalar da gösteriyor ki; coğrafya dersleri, öğrencilerin ezbere dayalı bir sistem içinde alıkoyuldukları, değişime kapalı, günceli sınıfa taşıyamayan ve hayata ilişkin etkin sonuçlar doğurmayan etkisiz dersler olarak görülmektedir ([Artvinli, Kılıçaslan ve Bulut, 2003: 23-24](#)). Öğrencilere niteliksiz, herhangi bir beceri edindiremeyen ezberci eğitim anlayışını engellemek için, coğrafya öğretmenleri, kendilerine verilen imkân ve fırsatlardan en iyi şekilde istifade ederek, coğrafyanın günlük hayatta nasıl kullanılabileceği ile ilgili coğrafi becerileri öğrencilerine kazandırmak zorundadırlar ([Taş, 2008: 57](#)). Coğrafya ilmi konuları, çevre-insan etkileşimi ve sonuçları ile oluşan sorunların çözüm yolları şeklinde, üç veya dört bilinmeyenli bir denklem gibi ele alır. Bu ilimde, asla *ezberlemek* gibi bir eğitim ve öğrenme ilke ya da yöntemi yoktur. Pek çok konusunun eğitimi ve öğretiminde, öğrencilerin hayal gücü ufuklarını, sonuna kadar zorlamak ve işletmek durumundayız. Bu da yeteri sayıda araç-gereç kullanmakla, yardımcı ve görsel şekillerden sık aralıklarla yararlanmak suretiyle mümkün olabilir ([Doğanay, 2011: 4](#)). Coğrafya eğitimi coğrafya biliminin sunduğu zengin içerik sayesinde, tüm çalışmaların zevkle yürütüldüğü, yaşamla yakından ilişkilendirilebilecek ve bu sayede kalıcı öğrenmenin gerçekleşeceği, gelişmeleri takip etme kabiliyeti yüksek bir nitelik sunar. Coğrafyanın eğitim dünyasına sunduğu hazır verinin nasıl işleneceği, nerede ve ne için kullanılacağı ise uygulayıcıların elindedir ([Özür Karakaş, 2007: 133](#)).

Türkiye’de internet pek çok ülkede olduğu gibi, beceri temelli öğretim açısından öğretmenlere büyük bir kolaylık sağlamaktadır. Bunun için ulusal ve yerel gazetelerin arşivleri, coğrafya ile ilgili internet sayfaları ve portalları örnek olay, beceri incelemesi için yararlanılabilecek internet sayfalarından sadece birkaçıdır. Bu araştırmanın;

- Coğrafya Dersi Öğretim Programı’nda yer alan çevre ve toplum ünitesinin medyanın türlerinde yer alma durumlarının saptanması,
- Araştırmacıların, çevre ve toplum ünitesinin medyada yer alma durumuyla ilgili yapacağı yeni çalışmalarına ışık tutması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu araştırmada;

- İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlerin sayısal durumu nedir?
- İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlerin medya türlerine göre sayısal dağılımı nedir?
- İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlerin konusu nedir?
- İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlerin konularının ortaöğretim sınıf düzeylerine göre dağılımı nasıldır? sorularının cevaplandırılması amaçlanmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmayı, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alarak, araştırma problemini yorumlayıcı bir yaklaşımla incelemeyi benimseyen bir yöntemdir. Üzerinde araştırma yapılan olgu ve olaylar kendi bağlamında ele alınarak, insanların onlara yükledikleri anlamlar açısından yorumlanır (Altunışık ve Diğerleri, 2010: 302). Çalışmada nitel veri toplama araçlarından doküman inceleme metodu kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu Türkiye’de aylık yayın yapan 4 popüler bilim dergisi, haftalık yayın yapan 1 popüler bilim dergisi, izlenme oranı yüksek 5 televizyon kanalı, tıklanma oranı yüksek 5 internet haber sitesi ve tirajı yüksek 5 ulusal gazeteden oluşmaktadır. Araştırmaya kaynak olan veriler; günlük yayın yapan tirajı yüksek beş ulusal gazete 15 gün, aylık yayın yapan dört popüler bilim dergisi 3 ay, haftalık yayın yapan bir bilim dergisi 3 hafta, izlenme oranı yüksek beş televizyon kanalı 5 gün, tıklanma oranı yüksek beş internet haber sitesi 10 gün boyunca incelenmiştir. Çalışmada nitel veri analizlerinden betimsel analiz kullanılmış olup çalışmaya kaynak olan veriler değerlendirme formlarına göre incelenmiştir. Haberler ve bilimsel metinlerin sayısal ve oransal durumu, konusu, medya türlerine göre sayısal dağılımı, konularının ortaöğretim sınıf düzeyine göre dağılımı tasnif edilerek tablolaştırılmış ve bu tablolar yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Medya Türlerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber ve Bilimsel Metinlerin Sayısal Durumu Nedir?

Bu bölümde, çalışma kapsamında incelenen ulusal gazeteler, internet haber siteleri, televizyon kanallarındaki haberlerin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelme durumu ve aylık/haftalık yayın yapan dergilerdeki bilimsel metinlerin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelme durumu belirlenmiştir.

Çalışma kapsamındaki ulusal gazetelerde 5320 haber incelenmiş, bu haberlerin 104’ünün çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 5216’sının ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği görülmüştür. Çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin incelenen haber sayısına oranı ise %2 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Beş Ulusal Gazetede Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Sayısal ve Oransal Durumu				
Ulusal Gazetenin Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
Beş Ulusal Gazete	5320	104	5216	2

İnternet haber sitelerinde 2327 haber incelenmiş, bu haberlerin 113'ünün çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 2214'ünün ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği görülmüştür. Çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen internet haberlerinin incelenen internet haber sayısına oranı ise %5 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

İnternet Haber Sitesinin Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
Beş İnternet Haber Sitesi	2327	113	2214	5

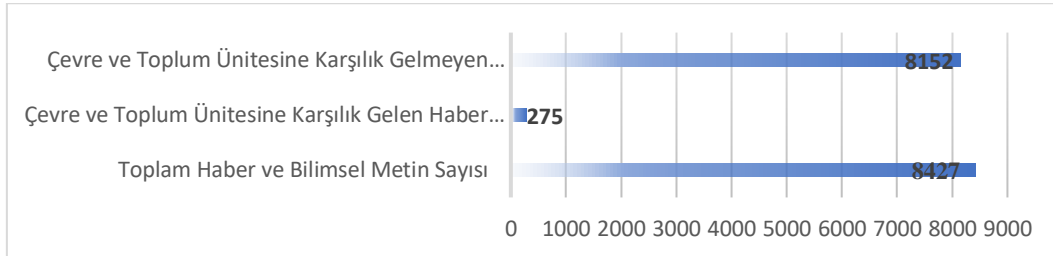
Televizyon kanallarındaki haber bültenlerinde 398 haber incelenmiş, bu haberlerin 9'unun çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 389'unun ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği görülmüştür (Tablo 3).

Televizyon Kanalının Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
Beş Televizyon Kanalı	398	9	389	2

Popüler bilim dergilerindeki 382 bilimsel metin incelenmiş, bu bilimsel metinlerin 49'unun çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 333'ünün ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği görülmüştür. Çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin incelenen bilimsel metin sayısına oranı ise %13'te kalmıştır (Tablo 4).

Popüler Bilim Dergilerinin Adı	İncelenen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metin Sayısının Oranı (%)
Beş Popüler Bilim Dergisi	382	49	333	13

1. problem incelemesi sonucu çevre ve toplum ünitesinin medyada yer alma durumunda toplam 8427 haber ve bilimsel metinden çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metin sayısı 275, çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmeyen haber ve bilimsel metin sayısı ise 8152'dir (Şekil 1).

Şekil 1: Haber ve Bilimsel Metinlerin Sayısal Durumu

Medya Türlerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber ve Bilimsel Metinlerin Medya Türlerine Göre Sayısal Dağılımı Nedir?

Bu bölümde, incelenen ulusal gazeteler, internet haber siteleri, televizyon kanallarındaki haberlerin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelme durumu ve aylık/haftalık yayın yapan dergilerdeki bilimsel metinlerin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelme durumu yayınlandığı medya kuruluşuna göre tasnif edilmiş ve bunların sayısal ifadesi tablo şeklinde verilmiştir.

Çevre ve toplum ünitesinin medyaya yansımaları çalışması kapsamında ulusal gazetelerden 5320 haber incelenmiş, bunlardan 104'ünün çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 5216'sının ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği tespit edilmiştir (Tablo 5). Ulusal gazetelerden Sabah gazetesinin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısının Sabah gazetesindeki haber sayısına oranının %2 olduğu; Sözcü gazetesinin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısının Sözcü gazetesindeki haber sayısına oranının %2 olduğu; Hürriyet gazetesinin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısının Hürriyet gazetesindeki haber sayısına oranının %2 olduğu; Birgün gazetesinin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısının Birgün gazetesindeki haber sayısına oranının %3

olduğu; Milliyet gazetesinin çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısının Milliyet gazetesindeki haber sayısına oranının %2 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Çalışma Kapsamındaki Beş Ulusal Gazetede Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Ulusal Gazetelere Göre Sayısal ve Oransal Durumu

Ulusal Gazetenin Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
Sabah	975	15	960	2
Sözcü	1053	18	1035	2
Hürriyet	1078	21	1057	2
Birgün	897	27	870	3
Milliyet	1317	23	1294	2
Toplam	5320	104	5216	2

İncelenen internet sitelerinden www.cnnturk.com haber sitesinde yer alan 460 haberden 35'inin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 425'inin karşılık gelmediği; www.haber7.com haber sitesinde yer alan 453 haberden 16'sının çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 437'sinin karşılık gelmediği; www.haberler.com haber sitesinde yer alan 480 haberden 20'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 460'ının karşılık gelmediği; www.haberturk.com haber sitesinde yer alan 458 haberden 15'inin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 443'ünün karşılık gelmediği; www.star.com.tr haber sitesinde yer alan 476 haberden 27'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 449'unun karşılık gelmediği tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6: Çalışma Kapsamındaki Beş İnternet Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin İnternet Haber Sitelerine Göre Sayısal ve Oransal Durumu

İnternet Haber Sitesinin Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
www.cnnturk.com	460	35	425	8
www.haber7.com	453	16	437	4
www.haberler.com	480	20	460	4
www.haberturk.com	458	15	443	3
www.star.com.tr	476	27	449	6
Toplam	2327	113	2214	5

Çevre ve toplum ünitesinin medyaya yansımaları çalışması kapsamında internet haber sitelerinden 2327 haber incelenmiş, bunlardan 113'ünün çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 2214'ünün ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği tespit edilmiştir.

İncelenen Türkçe televizyon kanallarından CNN Türk televizyon kanalında yayınlanan 116 haberden 5'inin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 111'inin karşılık gelmediği; Atv televizyon kanalında yayınlanan 66 haberden 2'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 64'ünün karşılık gelmediği; Fox televizyon kanalında yayınlanan 46 haberden ve Show televizyon kanalında yayınlanan 69 haberden çevre ve toplum ünitesiyle alakalı hiç haber yer almadığı; Star televizyon kanalında yayınlanan 101 haberden 2'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 99'unun karşılık gelmediği tespit edilmiştir (Tablo 7).

Çevre ve toplum ünitesinin medyaya yansımaları çalışması kapsamında televizyon kanallarının haber bültenlerinde yayınlanan 398 haber incelenmiş, bunlardan 9'unun çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 389'unun ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği tespit edilmiştir.

Tablo 7: Beş Televizyon Kanalında Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Televizyon Kanallarında Yer Alan Haberlere Göre Sayısal ve Oransal Durumu

Televizyon Kanalının Adı	İncelenen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Haber Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber Sayısının Oranı (%)
CNN Türk	116	5	111	4
Atv	66	2	64	3
Fox	46	0	46	0
Show	69	0	69	0
Star	101	2	99	2
Toplam	398	9	389	2

Beş popüler bilim dergisi incelendiğinde ise; Herkese Bilim ve Teknoloji dergisinde yer alan 122 bilimsel metinden 11'inin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 111'inin karşılık gelmediği; Atlas dergisinde yer alan 71 bilimsel metinden 12'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 59'unun karşılık gelmediği; Bilim ve Teknik dergisinde yer

alan 76 bilimsel metinden 6'sının çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 70'inin karşılık gelmediği; Magma dergisinde yer alan 47 bilimsel metinden 7'sinin çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 40'ünün karşılık gelmediği; National Geographic dergisinde yer alan 66 bilimsel metinden 13'ünün çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği 53'ünün karşılık gelmediği tespit edilmiştir (Tablo 8).

Popüler Bilim Dergisinin Adı	İncelenen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelmeyen Bilimsel Metin Sayısı	Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metin Sayısının Oranı (%)
Herkese Bilim ve Teknoloji	122	11	111	9
Atlas	71	12	59	17
Bilim ve Teknik	76	6	70	8
Magma	47	7	40	15
National Geographic	66	13	53	20
Toplam	382	49	333	13

Çevre ve toplum ünitesinin medyaya yansımaları çalışması kapsamında popüler bilim dergilerinde yer alan 382 bilimsel metin incelenmiş, bunlardan 49'unun çevre ve toplum ünitesine karşılık geldiği, 333'ünün ise çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmediği tespit edilmiştir.

İncelenen Medya Türlerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber ve Bilimsel Metinlerin Konusu Nedir?

Bu bölümde, incelenen ulusal gazeteler, internet haber siteleri, televizyon kanallarında çevre ve toplum ünitesine karşılık haberlerin ve aylık/haftalık yayın yapan dergilerde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin yayımlandığı medya kuruluşuna göre konusu tablo şeklinde verilmiştir.

Beş Ulusal Gazetede Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu

Başta Sabah gazetesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; doğal çevreyi kullanma konulu 4, çevre duyarlılığı konulu 1, doğal afetler konulu 8, çevre kirliliği konulu 1, küresel ısınma konulu 1 haber yer yer bulmuştur (Tablo 9).

Konu	Frekans	%
Doğal çevreyi kullanma	4	27
Çevre duyarlılığı	1	7
Doğal afetler	8	53
Çevre kirliliği	1	7
Küresel ısınma	1	7
Toplam	15	100

Sabah gazetesinin 27 Mart 2019 tarihli sayısında doğal afetler konusuna şu haberini örnek verebiliriz:

"İran'daki Sellerde 20 Kişi Yaşamını Yitirdi"

İran'ın kuzey, kuzeybatı, güney ve güneybatısında geçen haftadan bu yana etkili olan şiddetli yağış, bazı ırmak ve derelerin önüne yapılan bent ve köprülerin yıkılmasına, yüzlerce evin sular altında kalmasına neden oldu. Ülke genelinde şu ana kadar 20'den fazla kişi hayatını kaybetti" (Sabah Gazetesi, 27 Mart 2019).

Sözcü gazetesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; doğal afetler konulu 8, çevre duyarlılığı konulu 5, çevre kirliliği konulu 4, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1 haber tespit edilmiştir (Tablo 10).

Konu	Frekans	%
Doğal afetler	8	44
Çevre duyarlılığı	5	28
Çevre kirliliği	4	22
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	6
Toplam	18	100

Sözcü gazetesinin 28 Şubat 2019 tarihli sayısında çevre duyarlılığı konusuna şu haberini örnek verebiliriz:

“Paris Trafikine Dize Araç Yasağı

Fransa'nın başkenti Paris'te hava kirliliğine karşı kırmızı alarmla geçildi. Havadaki zararlı partikül oranının normalin 2 katına ulaşması nedeniyle kentteki araç trafiğine kısıtlama getirildi. Aralık 2005'ten önce üretilen dizel araçların kente girişi bugün için yasaklandı. Yasağı delen sürücülere 135 Euro ceza kesilecek” (Sözcü Gazetesi, 28 Şubat 2019).

Hürriyet gazetesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; küresel ısınma konulu 3, doğal afetler konulu 8, çevre duyarlılığı konulu 5, çevre kirliliği konulu 5 haber yer almıştır (Tablo 11).

Konu	Frekans	%
Küresel Isınma	3	14
Doğal afetler	8	38
Çevre duyarlılığı	5	24
Çevre kirliliği	5	24
Toplam	21	100

Hürriyet gazetesinin 26 Şubat 2019 tarihli sayısında küresel ısınma konusuna şu haberini örnek verebiliriz:

“Burası Antalya Değil İngiltere

Hafta sonu sıcaklığın 19 dereceyle 1990'dan beri en sıcak seviyeye ulaştığı İngiltere'de halk plaj ve sahillere akın etti. Üç gün daha sıcak ve güneşli havanın tadını çıkaracak İngilizler nehirlerde bot turları düzenledi, kumlara uzandı, kürek sörfü yaptı, hatta denize girdi. 19 derecelik havanın haziran ayı ortalamasından bile yüksek olduğu ifade ediliyor” (Hürriyet Gazetesi, 26 Şubat 2019).

Birgün gazetesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 3, doğal afetler konulu 9, çevre duyarlılığı konulu 12, çevre kirliliği konulu 3 haber tespit edilmiştir (Tablo 12).

Konu	Frekans	%
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	3	11
Doğal afetler	9	33
Çevre duyarlılığı	12	44
Çevre kirliliği	3	11
Toplam	27	100

Birgün gazetesinin 4 Mart 2019 tarihli sayısında çevre kirliliği konusuna şu haberini örnek verebiliriz:

“Eber Kirliliğe Terk Edildi

Türkiye'nin 12'nci büyük gölü olarak bilinen Eber Gölü, önüne çekilen setler, fabrika atıkları ve evsel atıklar gibi nedenlerle kirlendi. Gölde 20 yıldır kamışçılık yaparak, geçimini sağlayan Ahmet Koçyiğit, ‘Eskiden bir yerde ot biçer, bir yerden su içerdik. O kadar temizdi gölümüz. Şu an su seviyesi yok denecek kadar az. Sazlıklar bile su kirliliğinden eğri çıkıyor. Göl ölünce herkes çekildi, gitti’ dedi. Afyonkarahisar'daki göl son 10 yıldır kuraklıkla mücadele veriyor” (Birgün Gazetesi, 4 Mart 2019).

Milliyet gazetesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; çevre duyarlılığı konulu 7, doğal afetler konulu 11, çevre kirliliği konulu 3, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1, doğal çevreyi kullanma konulu 1 haber bulunmuştur (Tablo 13).

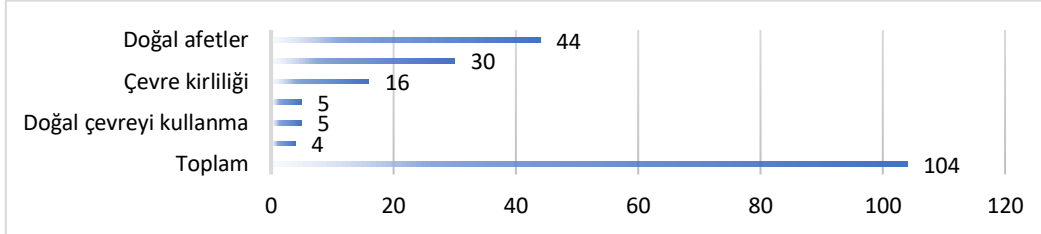
Konu	Frekans	%
Çevre duyarlılığı	7	30
Doğal afetler	11	48
Çevre kirliliği	3	13
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	4
Doğal çevreyi kullanma	1	4
Toplam	23	100

Milliyet gazetesinin 11 Mart 2019 tarihli sayısında insanların canlı hayatına zarar vermesi konusuna şu haberini örnek verebiliriz:

“Anıt Ağacı Yakıp Dallarını Kestiler

Bursa'nın İznik ilçesi Elbeyli Mahallesi'nde bir tarlanın içinde yükselen, yaklaşık 700 yıllık servi ağacı, kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından yakılıp, dalları kesilmiş halde bulundu. Gövdesinde ve dalında kesikler ile yanıkların olduğu görülen servi ağacının, üzerindeki arı yuvaları nedeniyle yakıldığı, tahrip edildiği iddia edildi. 700 yıllık olan 6 metre genişliğinde, 20 metre uzunluğundaki dev ağacın, 6 yıl önce tescillenerek anıt ağaç ilan edildiği bildirildi. Jandarma, ağacın kimler tarafından tahrip edildiğini tespit etmek için çalışma başlattı" (Milliyet Gazetesi, 11 Mart 2019).

İncelenen beş ulusal gazetede çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen 104 haberden; doğal afetler konulu 44, çevre duyarlılığı konulu 30, çevre kirliliği konulu 16, insanların çevre hayatına zarar vermesi konulu 5, doğal çevreyi kullanma konulu 5, küresel ısınma konulu ise 4 haber yer almıştır (Şekil 2).

Şekil 2: Ulusal Gazetelerde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal Durumu

Beş İnternet Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu

İncelenen internet sitelerinden www.cnnturk.com haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; doğal afetler konulu 25, çevre kirliliği konulu 1, doğal çevreyi kullanma konulu 4, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 3, çevre duyarlılığı konulu 2 haber kendisine yer bulmuştur (Tablo 14).

Tablo 14: www.cnnturk.com Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Doğal afetler	25	71
Çevre kirliliği	1	3
Doğal çevreyi kullanma	4	11
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	3	9
Çevre duyarlılığı	2	6
Toplam	35	100

www.cnnturk.com haber sitesinde 27 Mart 2019 tarihinde yayınlanan şu haberi insanların canlı hayatına zarar vermesi konusuna örnek verebiliriz:

"Kış Uykusundan Uyanan Bozayılar Çöplüğün Yolunu Tuttu

Kars'ın Sarıkamış ilçesinde, ormanda yaşayan bozayılar, kış uykusundan uyanır uyanmaz beslenmek için şehir çöplüğüne inmeye başladı. Kars'ın Sarıkamış ilçesinde, ormanda yaşayan bozayılar, kış uykusundan uyanır uyanmaz beslenmek için şehir çöplüğüne inmeye başladı. Kuzey Doğa Derneği Bilim Koordinatörü Emrah Çoban, AA muhabirine yaptığı açıklamada, mart ayının sonlarına doğru bozayılarının uyanmaya başladığını söyledi. Uydu vericisiyle takip edilen bozayılarının, beslenmek için Sarıkamış çöplüğüne geldiklerini ifade eden Çoban, ayların çöplüğe alışmasının yaşam döngüleri içinde olmayan bir durum olduğunu aktardı" (Kış uykusundan uyanan bozayılar çöplüğün yolunu tuttu. (2019, 27 Mart). Cnnturk. Erişim adresi: <https://www.cnnturk.com>).

www.haber7.com haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; çevre kirliliği konulu 1, çevre duyarlılığı konulu 1, doğal afetler konulu 12, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 2 haber tespit edilmiştir (Tablo 15).

Tablo 15: www.haber7.com Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre kirliliği	1	6
Çevre duyarlılığı	1	6
Doğal afetler	12	75
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	2	13
Toplam	16	100

www.haber7.com haber sitesinde 1 Nisan 2019 tarihinde yayınlanan şu haberi insanların canlı hayatına zarar vermesi konusuna örnek verebiliriz:

“Aydın'da Çimento Fabrikasının Bacasında Patlama

Aydın'ın Söke ilçesinde, faaliyette olan bir çimento fabrikasındaki bacaların birisinde gaz sıkışmasından dolayı patlama meydana geldi. Patlamada tonlarca toz çimento yere aktı. Çevreye yayılan toz çimentolar büyük hasara yol açarken, olayda ölen ya da yaralanan olmadı” (Aydın'da çimento fabrikasının bacasında patlama. (2019, 1 Nisan). Haber7. Erişim adresi: <https://www.haber7.com>).

www.haberler.com haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; çevre duyarlılığı konulu 6, doğal afetler konulu 12, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1, doğal çevreyi kullanma konulu 1 haber yer bulduğu görülmüştür (Tablo 16).

Tablo 16: www.haberler.com Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre duyarlılığı	6	30
Doğal afetler	12	60
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	5
Doğal çevreyi kullanma	1	5
Toplam	20	100

www.haberler.com haber sitesinde 25 Mart 2019 tarihinde yayınlanan şu haberi doğal afetler konusuna örnek verebiliriz:

“Van- Hakkâri Karayolunda Çığ Düştü! Olay Yerine Kurtarma Ekipleri Sevk Edildi

Van-Hakkâri karayolu üzerinde bulunan, yaklaşık 3 bin rakımlı Güzeldere mevkiinde çığ düştüğü ve altında araçların kaldığı ihbarı üzerine bölgeye çok sayıda ambulans, jandarma ve AFAD ekibi sevk edildi. Karayolu, 60'ıncı kilometreden itibaren trafiğe kapatıldı. Soğuktan etkilenen 16 kişi ambulanslarla Van'daki hastanelere kaldırıldı. Bölgede yol açma ve kurtarma çalışmaları devam ediyor” (Van-Hakkâri karayolunda çığ düştü! Olay yerine kurtarma ekipleri sevk edildi. (2019, 25 Mart). Haberler. Erişim adresi: <https://www.haberler.com>).

www.haberturk.com haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; çevre kirliliği konulu 2, doğal afetler konulu 8, çevre duyarlılığı konulu 2, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 2, doğal çevreyi kullanma konulu 1 haber yer almıştır (Tablo 17).

Tablo 17: www.haberturk.com Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre kirliliği	2	13
Doğal afetler	8	53
Çevre duyarlılığı	2	13
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	2	13
Doğal çevreyi kullanma	1	7
Toplam	15	100

www.haberturk.com haber sitesinde 28 Mart 2019 tarihinde yayınlanan şu haberi doğal çevreyi kullanma konusuna örnek verebiliriz:

“Kıtalararası Yolculuğu Dakikalara Sığdıran Marmaray Ekonomiye 800 Milyon Katkı Sağladı

Avrupa ve Asya kıtaları arasında kesintisiz demir yolu ulaşımı sağlayan Marmaray, Türkiye ve İstanbul ekonomisine büyük katkılar veriyor. Asrın projesi olarak nitelendirilen Marmaray'da günlük ortalama 190 ile 210 bin civarında yolcu taşınıyor. Geçtiğimiz günlerde hizmete alınan Gebze-Halkalı Banliyö Hattı ile bu rakamın 2 kat daha artacağı bekleniyor. Kıtalararası yolculuğu dakikalara indirgeyen Marmaray, İstanbul'un da gözdesi. Sabah, öğle ve akşam saatlerinde yaka değiştirmenin en hızlı yolu olan Marmaray, Gebze-Halkalı Banliyö hattıyla yeni bir kimlik daha kazandı. Halkalı-Gebze Marmaray Hattı toplam 43 istasyondan oluşuyor” (Kıtalararası yolculuğu dakikalara sığdıran Marmaray ekonomiye 800 milyon katkı sağladı. (2019, 28 Mart). Habertürk. Erişim adresi: <https://www.haberturk.com>)

www.star.com.tr haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; doğal afetler konulu 20, doğal çevreyi kullanma konulu 2, çevre duyarlılığı konulu 5 haber tespit edilmiştir (Tablo 18).

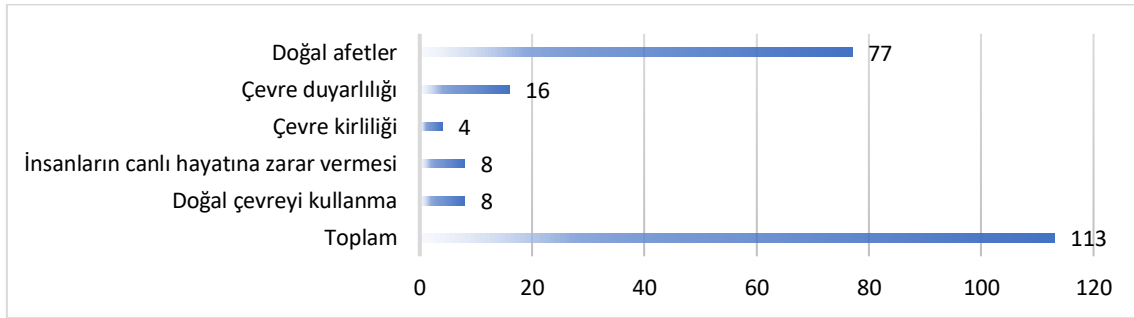
Tablo 18: www.star.com.tr Haber Sitesinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Doğal afetler	20	74
Doğal çevreyi kullanma	2	7
Çevre duyarlılığı	5	19
Toplam	27	100

www.star.com.tr haber sitesinde 28 Mart 2019 tarihinde yayınlanan şu haberi çevre duyarlılığı konusuna örnek verebiliriz:

“Dünyada yenilenebilir enerji kapasitesi yüzde 7,9 arttı”

Dünyada geçen yıl yenilenebilir enerjide kurulu güç bir önceki yıla göre yüzde 7,9 artarak 2 bin 351 gigavata yükseldi. Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın (IRENA) 'Yenilenebilir Kapasitesi İstatistikleri 2019' raporunda, geçen yıl dünyada yenilenebilir enerjinin toplam kapasite içindeki payının üçte bire ulaştığı belirtildi. Öte yandan raporda, düşük karbonlu enerji üretimine geçişin sağlanması için yenilenebilir kapasitesinin artırılarak fosil yakıtlı güç santrallerinin devre dışı bırakılması gerektiği de belirtildi” (Dünyada yenilenebilir enerji kapasitesi yüzde 7,9 arttı. (2019, 3 Nisan). Star. Erişim adresi: <https://www.star.com.tr>).

İncelenen beş internet haber sitesinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen 113 haberden; doğal afetler konulu 77, çevre duyarlılığı konulu 16, çevre kirliliği konulu 4, insanların çevre hayatına zarar vermesi konulu 8, doğal çevreyi kullanma konulu 8 haber yer almıştır (Şekil 3).

Şekil 3: İnternet Haber Sitelerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal Durumu

Beş Televizyon Kanalında Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu

Çalışma kapsamında incelenen CNN Türk televizyon kanalında çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; çevre duyarlılığı konulu 2, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1, çevre kirliliği konulu 1, doğal afetler konulu 1 haber kendisine yer bulmuştur (Tablo 19).

Tablo 19: CNN Türk Televizyon Kanalında Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre duyarlılığı	2	40
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	20
Çevre kirliliği	1	20
Doğal afetler	1	20
Toplam	5	100

CNN Türk televizyon kanalında 6 Mayıs 2019 tarihinde yayınlanan haber programında insanların canlı hayatına zarar vermesi konusuna ilgili şu habere yer verilmiştir:

“1 Milyon Tür Yok Olabilir”

Karada, denizde ve havada bir milyon hayvan ve bitki türü neslinin tükenmesi tehlikesiyle karşı karşıya. Büyük tehdit insanoğlu. Birleşmiş Milletler 'in Hükümetler Arası İklim Değişikliği Raporu'na göre on binlerce kaynaktan derlenen veriler korkunç bir tabloya işaret ediyor. Bitkileri döleyen arılardan, sel sularını tutan ormanlara kadar insanlığı destekleyen ekosistemlerin nasıl tahrip edildiğini ortaya koyuyor. Dünya nüfusu 1970'ten bu yana iki katına çıktı. Kentlerin büyüklüğü 1990'lardan bu yana ikiye katlandı. Küresel ekonomi dört kat büyürken uluslararası ticaret on kat

arttı. Buna bağlı olarak beslenmek, giyinmek ve enerji için sırtımızı dayadığımız ormanlarda çok büyük oranda azalma oldu. 1980-2000 yılları arasında yüz milyon hektar tropik orman kaybedildi. Dünyadaki tüm toprakların %23'ünün verimliliği azaldı. Plastik kirliliği 1980'den bu yana on kat arttı. Dünyada 1700'lü yıllarda bulunan sulak alanların %87'si artık yok. Her yıl 300-400 milyon ton ağır metal ve toksik atıklar sulara karışıyor. Hayvanların ve bitkilerin ortalama %25'i tehdit altında. Tüm veriler ortaya konulduğunda yaklaşık bir milyon bitki ve hayvan türünün sadece on yıllar içinde tamamen tükeneceği öngörülüyor. Bu felaket tablosu tamamen önlemeyecek te olsa bu eğilimlerin yavaşlatılabilmesi mümkün. İnsanların doğayla etkileşimlerinde dönüştürücü bir değişikliğe gidilmesi gerek. Aşırı tüketimin normal olduğu iyi yaşam seviyesi olarak adlandırılan geleneksel standartlarından vazgeçilmeli" (Güler, B., Günün Sonu (TV haber bülteni), CNN Türk televizyon kanalı, İstanbul (6.05.2019)).

Atv televizyon kanalında çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; sadece doğal afetler konulu 2 haber tespit edilmiştir (Tablo 20).

Konu	Frekans	%
Doğal afetler	2	100
Toplam	2	100

Atv televizyon kanalında 5 Mayıs 2019 tarihinde yayınlanan haber programında doğal afetler konusuyla ilgili şu habere yer verilmiştir:

"Fani Kasırgası Hindistan'ı Vurdu

Hindistan günlerdir diken üstündeydi, beklenen oldu. Fani kasırgası karaya ulaştı. Hızı saatte 230 km'ye ulaşan kasırga Orissa eyaletini birbirine kattı. Araçlar sürüklendi, ağaçlar kökünden söküldü, binalarda büyük hasar meydana geldi. Rüzgâra dayanamayan bir vinç böyle devrildi. Kasırgada şu ana kadar 12 kişi hayatını kaybetti, on binlerce kişi de evsiz kaldı" (Günay, N., Ana Haber (TV Haber Bülteni), Atv televizyon kanalı, İstanbul (5.05.2019)).

Star televizyon kanalında çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haberlerin konularına göre dağılımında; sadece doğal afetler konulu 2 haber yer almıştır (Tablo 21).

Konu	Frekans	%
Doğal afetler	2	100
Toplam	2	100

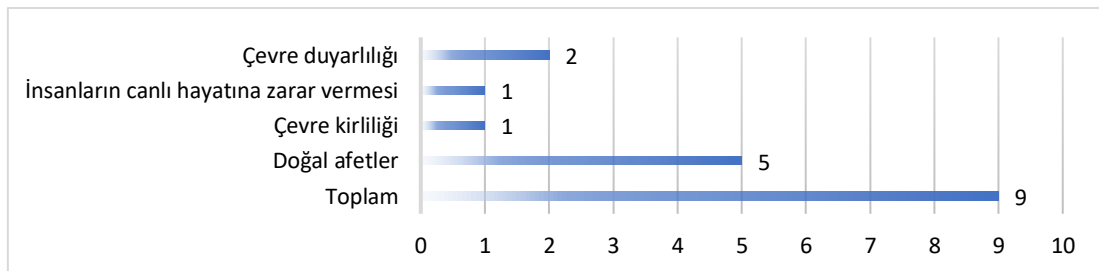
Star televizyon kanalında 5 Mayıs 2019 tarihinde yayınlanan haber programında doğal afetler konusuyla ilgili şu habere yer verilmiştir:

"Sise Aldırmadı, Zincirleme Kazaya Karıştı

Rusya'dan gelen kaza anındaysa otobüs yoğun siste hızla ilerliyordu. Önünü görmese de basıyordu gaza. Ancak yolun ilerisinde yine sis nedeniyle kaza yapmış araçlar vardı. Bu beklenmedik tabloyu gördüğünde şoför duramadı, aralarına daldı. Kaza anı ve araç dışında bekleyenlerin yaşadıkları panik otobüsün yol kamerasına yansdı" (Belen, E., Ana Haber (TV Haber Bülteni), Star Televizyon Kanalı, İstanbul (5.05.2019)).

İncelenen dönemde Fox ve Show televizyon kanallarında çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber tespit edilememiştir.

Beş televizyon kanalında çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen 9 haberden; çevre duyarlılığı konulu 2, insanların çevre hayatına zarar vermesi konulu 1, çevre kirliliği konulu 1, doğal afetler konulu 5 haber yer almıştır (Şekil 4).

Şekil 4: Televizyon Kanallarında Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haberlerin Konularına Göre Sayısal Durumu

Beş Popüler Bilim Dergisinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metinlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu

Popüler bilim dergilerinden Herkese Bilim ve Teknoloji dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin konularına göre dağılımında; çevre kirliliği konulu 2, küresel ısınma konulu 4, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1, çevre duyarlılığı konulu 4 bilimsel metin kendisine yer bulmuştur.

Konu	Frekans	%
Çevre kirliliği	2	18
Küresel ısınma	4	36
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	9
Çevre duyarlılığı	4	36
Toplam	11	100

Herkese Bilim ve Teknoloji dergisinin 15 Şubat 2019 tarihli 151. sayısında yayınlanan şu metni çevre kirliliği konusuna örnek verebiliriz:

“Hastalıklarda Kalıtımın Rolü Yüzde 40, Çevre Etkisi Yüzde 25

Araştırmada, kalp ve damar hastalıkları, kas ve sinir hastalıkları ve iskelet durumları dâhil olmak üzere, 23 kategoride 560 hastalık incelenerek kalıtsal ve çevresel faktörler analiz edildi; hava kirliliği, iklim koşulları ve sosyoekonomik statü gibi faktörler hastaların adresleri üzerinden saptandı; aylık bireysel sağlık bakımı harcamaları dikkate alındı. Sonuçlar, hastalıkların neredeyse %40’ının bir genetik bileşen içerdiğini, %25’inin ise kısmen ortak çevresel faktörlerden etkilendiğini işaret ediyor. Bilişsel hastalıklarda kalıtım daha büyük rol oynuyor. Kalıtsallığın etkisinin, baş dokusu hastalıklarında en az olduğu görülüyor. Ortak çevresel unsurlar, en fazla göz ve solunum yolları hastalıklarında etkili...” (Altaş, 2019: 5).

Atlas dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin konularına göre dağılımında; çevre duyarlılığı konulu 10, küresel ısınma konulu 1, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1 bilimsel metin tespit edilmiştir (Tablo 23).

Konu	Frekans	%
Çevre duyarlılığı	10	83
Küresel ısınma	1	8
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	8
Toplam	12	100

Atlas dergisinin Mart 2019 tarihli 312. sayısında yayınlanan şu metni çevre duyarlılığı konusuna örnek verebiliriz:

“Akdeniz Nasıl Kurtulur?

...Birleşmiş Milletler Çevre Programı’nın (UNEP) organize ettiği, ev sahipliğini ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) yaptığı sempozyumda Akdeniz’e kıyısı bulunan 21 ülkeden 130 bilim insanı 20 yıl aradan sonra yeniden Türkiye’ye geldi. Uzmanlar kendi ülkelerinde yaptıkları çalışmalar hakkında sunumlar yaptı, birlikte neler yapılabileceğini konuştu. İlk iki gün deniz çayırları ve istilacı türler konuşuldu. Sonraki günlerin gündeminde ise mercanlar ve ilk kez bu toplantılarda ele alınan karanlıkta yaşayan canlılar vardı...” (Ocak, 2019: 20).

Bilim ve Teknik dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin konularına göre dağılımında; çevre duyarlılığı konulu 3, küresel ısınma konulu 3 bilimsel metin yer almıştır (Tablo 24).

Konu	Frekans	%
Çevre duyarlılığı	3	50
Küresel ısınma	3	50
Toplam	6	100

Bilim ve Teknik dergisinin Nisan 2019 tarihli 617. sayısında yayınlanan şu metni küresel ısınma konusuna örnek verebiliriz:

“Bulutların Azalması Küresel Isınmayı Arttırabilir

...Nature Geoscience dergisinde yayımlanan çalışmanın sonuçları küresel iklim değişikliği nedeniyle zamanla gökyüzünü kaplayan bulutların azalacağını ve bu durumun yüzey sıcaklığını yaklaşık 8 dereceye kadar yükseltebileceğini gösteriyor. Süperbilgisayarlarda geliştirilen simülasyonlara göre, okyanuslar üzerindeki stratokümülüs bulutları önümüzdeki yüz yıl içinde sera gazları yüzünden hızla azalarak yok olacak..." (Ekici, 2019: 9).

Magma dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin konularına göre dağılımında; çevre kirliliği konulu 1, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 4, çevre duyarlılığı konulu 2 bilimsel makale tespit edilmiştir (Tablo 25).

Tablo 25: Magma Dergisinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metinlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre kirliliği	1	14
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	4	57
Çevre duyarlılığı	2	29
Toplam	7	100

Magma dergisinin Nisan 2019 tarihli 45. sayısında yayınlanan şu metni insanların canlı hayatına zarar vermesi konusuna örnek verebiliriz:

"Akbabalar Çobanlara Emanet

...Küçük akbabalar bu yıl da kışı geçirmek için gittikleri Afrika'dan, yuvalama alanlarına doğru zorlu yolculuklarına başladı. Nedeniyse insan kaynaklı tehditler. Nesli dünya ölçeğinde tehlike altında olan küçük akbabalara yönelik tehditlerin başında zehirli kimyasallar geliyor. Kurt gibi yırtıcı hayvanları öldürmek amacıyla bırakılan zehirli yemler başka hayvanlarla birlikte küçük akbabaların da ölmesine neden oluyor. Diğer önemli sorun da küçük akbabaların, yalıtımsız tellere çarparak elektriğe kapılıp ölmesi. Yaşam alanlarının yok olması ve tarım zehirleri de etkenlerden bazıları. Son otuz yılda küçük akbabaların nüfusu yüzde seksen azaldı. Önlem alınmazsa nesilleri tamamen yok olabilir" (Anonim, 2019: 10).

National Geographic dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen bilimsel metinlerin konularına göre dağılımında; çevre kirliliği konulu 3, küresel ısınma konulu 1, doğal afetler konulu 1, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 1, çevre duyarlılığı konulu 7 bilimsel metin bulunmuştur (Tablo 26).

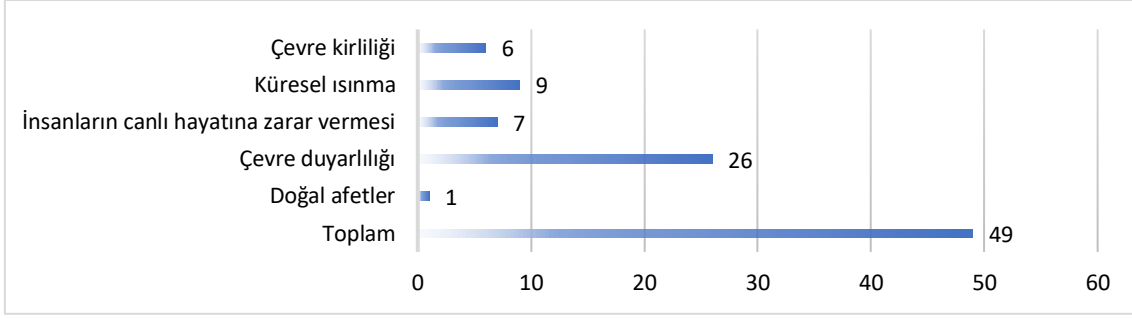
Tablo 26: National Geographic Dergisinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metinlerin Konularına Göre Sayısal ve Oransal Durumu		
Konu	Frekans	%
Çevre kirliliği	3	23
Küresel Isınma	1	8
Doğal afetler	1	8
İnsanların canlı hayatına zarar vermesi	1	8
Çevre duyarlılığı	7	54
Toplam	13	100

National Geographic dergisinin Mart 2019 tarihli 45. sayısında yayınlanan şu metni doğal afetler konusuna örnek verebiliriz:

"Damlaya Damlaya Artan Kirlilik

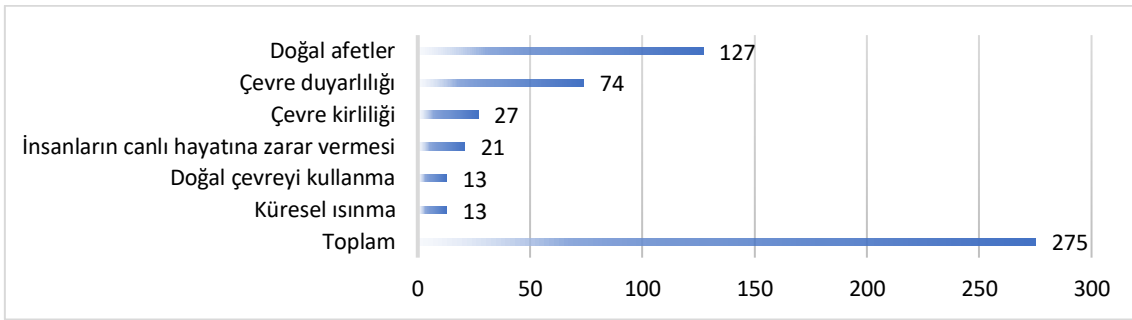
...Her yıl çamaşır yıkarken yün ya da polyester ve diğer sentetik kumaşlardan dökülen 550 bin tondan fazla plastik mikrofiberin okyanuslara karıştığı tahmin ediliyor. Planktonlar bu plastikleri yiyebiliyor veya içlerinde hapsolabiliyor..." (Borunda, 2019: 32).

İncelenen beş popüler bilim dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen 49 bilimsel metinden; çevre kirliliği konulu 6, küresel ısınma konulu 9, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 7, çevre duyarlılığı konulu 26, doğal afetler konulu 1 bilimsel bulunur (Şekil 5).

Şekil 5: Popüler Bilim Dergilerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Bilimsel Metinlerin Konularına Göre Sayısal Durumu

Çalışma kapsamındaki beş ulusal gazete, beş internet haber sitesi, beş televizyon kanalı ve beş popüler bilim dergisinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen toplam 275 haber ve bilimsel metinden; doğal afetler konulu 127, çevre duyarlılığı konulu 74, çevre kirliliği konulu 27, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 21, doğal çevreyi kullanma konulu 13, küresel ısınma konulu 13 haber ve bilimsel metin yer aldığı tespit edilmiştir (Şekil 6).

Şekil 6: Haber ve Bilimsel Metinlerin Konularına Göre Sayısal Durumu

Medya Türlerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber ve Bilimsel Metinlerin Konularının Ortaöğretim Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı Nasıldır?

Çalışmada uygulanan betimsel analiz sonucu medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlere dair altı konu başlığı ortaya çıkmıştır. Bu konular, Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda 9., 10., 11., ve 12. sınıf düzeyinde sadece çevre ve toplum ünitesinde yer alan kazanımlar açısından incelenmiştir.

Tablo 27: Medya Türlerinde Çevre ve Toplum Ünitesine Karşılık Gelen Haber ve Bilimsel Metinlerin Konularının Ortaöğretim Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Doğal Afetler: Doğal afetler konusu Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda 10.sınıf düzeyinde yer almaktadır. Konunun ilişkili olduğu kazanımlar ise "afetlerin oluşum nedenlerinin ve özelliklerinin açıklanması, afetlerin dağılımları ile etkileri, Türkiye'deki afetlerin dağılımları ile etkileri, afetlerden korunma yöntemlerine dair hususları" içermektedir.
Çevre Duyarlılığı: Konunun ilişkili olduğu kazanımlar 9.sınıf düzeyi için "insanların doğal ortam üzerinde gerçekleştirdikleri değişimlerde doğaya karşı duyarlı olmalarının gerekliliğinin vurgulanmasına dair hususları", 11.sınıf düzeyi için "doğal kaynakların etkin kullanımında çevre planlamasının önemine değinilme ve çevre ve insan sağlığı açısından atıklardan korunma yöntemlerine yer verme, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını geri dönüşüm stratejileri açısından değerlendirmeye dair hususları", 12. sınıf düzeyi için "sınırlı kaynak, tükenbilirlik, aşırı baskı, çevre sorunu ve doğayla uyumlu kalkınma (sürdürülebilir kalkınma) kavramlarının ilişkilendirilmesi sağlanması, farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerin çevre sorunlarının önlenmesine yönelik politika ve uygulamalarını karşılaştırılması, çevre sorunlarının önlenmesinde insana düşen sorumluluğa yer verilmesi, çevresel örgüt ve anlaşmaların çevre yönetimi ve korunmasına etkilerinin açıklanması, doğal ve kültürel mirasa yönelik tehditlere karşı duyarlı olmanın önemine vurgu yapılmasına dair hususları" ihtiva eder.
Çevre kirliliği: Konunun ilişkili olduğu kazanımlar 9. sınıf düzeyi için "doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimleri sonuçları açısından değerlendirmeye, örnek olaylardan hareketle insanın atmosfer, litosfer, hidrosfer ve biyosfer üzerindeki etkilerine yer vermeye dair hususları", 11. sınıf düzeyi için "çevre sorunlarını oluşum sebeplerine göre sınıflandırma, farklı gelişmişliğe sahip ülkelerdeki doğal kaynak kullanımını çevresel etkileri açısından değerlendirme, arazi kullanımına ilişkin farklı uygulamaları çevre üzerindeki etkileri açısından değerlendirme, çevre sorunlarının oluşum ve yayılma süreçlerini küresel etkileri açısından analiz etme, teknolojik değişimlerin çevresel sonuçları ve insana etkilerine örnekler üzerinden değinmeye dair hususları", 12.sınıf düzeyi için "ortak doğal ve kültürel mirasa yönelik tehditleri açıklanmasına dair hususları" içinde barındırır.
İnsanların Canlı Hayatına Zarar Vermesi: Konunun ilişkili olduğu kazanımlar 9. sınıf düzeyi için "örnek olaylardan hareketle insanın atmosfer, litosfer, hidrosfer ve biyosfer üzerindeki etkilerine yer verilmesine dair hususları", 12.sınıf düzeyi için "doğal çevrenin sınırlılığını açıklanması, ortak doğal ve kültürel mirasa yönelik tehditlerin açıklanmasına dair hususları" içermektedir.
Doğal Çevreyi Kullanma: Konunun ilişkili olduğu kazanımlar 9. sınıf düzeyi için "insanların doğal çevreyi kullanma biçimlerini örneklenilmesi, Karadeniz Sahil Yolu, Maltepe Sahil Parkı, Avrasya Tüneli, Osman Gazi Köprüsü, Ordu-Giresun Hava Limanı, Marmaray ve BAE-Dubai Palmiye gibi örneklerle değinilmesine dair hususları" yer alır.
Küresel Isınma: Konunun ilişkili olduğu kazanımlar 9. sınıf düzeyi için "örnek olaylardan hareketle insanın atmosfer, litosfer, hidrosfer ve biyosfer üzerindeki etkilerine yer verilmesine dair hususları", 11.sınıf düzeyi için "çevre sorunlarının oluşum ve yayılma süreçlerinin küresel etkileri açısından analiz edilmesine dair hususları" içermektedir.

SONUÇ

Çalışmada nitel yöntem kullanılmıştır. Çalışmada Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda yer alan çevre ve toplum ünitesinin medyada yer alma durumuna dair medya türleri incelenmesinde ortaya çıkan sonuçlar tablolaştırılarak yorumlanmıştır ve sonuçları aşağıda verilmiştir.

Medya, toplumun her kesimine kolaylıkla ulaşabilen etkili bir araç olduğundan dolayı medyanın çevre ile ilgili dili toplum düzeyinde önemli bir yer tutmaktadır. Küresel iklim değişikliğinin ve çevre sorunlarının gün geçtikçe tehlikeli bir boyut kazandığı günümüzde çevre ve toplum ile ilgili haberlerin ve bilimsel metinlerin arttırılması toplumsal bilinç kazanmada önemlidir. Bu bağlamda günlük yayın yapan tirajı yüksek beş ulusal gazete 15 gün, aylık yayın yapan dört popüler bilim dergisi 3 ay, haftalık yayın yapan bir bilim dergisi 3 hafta, izlenme oranı yüksek beş televizyon kanalı 5 gün, tıklanma oranı yüksek beş internet haber sitesi 10 gün boyunca incelenmiştir.

Tüm medya türlerinde incelenen toplam 8427 haber ve bilimsel metinden çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metin sayısı 275, çevre ve toplum ünitesine karşılık gelmeyen haber ve bilimsel metin sayısı ise 8152'dir. Bu sayısal ifadeden de anlaşılacağı üzere çevre ve topluma dair konular medyada yeterince yer bulamamaktadır.

İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber sayısı en fazla olan gazete Birgün, televizyon kanallarında CNN Türk, internet haber sitelerinde www.cnnturk.com olmuştur. Popüler bilim dergilerinden ise çevre ve toplum ünitesiyle ilgili en fazla bilimsel metnin National Geographic dergisinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Çalışmada uygulanan betimsel analiz sonucu medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlere dair altı konu başlığı ortaya çıkmıştır. İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen toplam 275 haber ve bilimsel metinden; doğal afetler konulu 127, çevre duyarlılığı konulu 74, çevre kirliliği konulu 27, insanların canlı hayatına zarar vermesi konulu 21, doğal çevreyi kullanma konulu 13, küresel ısınma konulu 13 haber ve bilimsel metin yer almıştır.

Çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlere dair ortaya çıkan altı konu, Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda 9., 10., 11., ve 12. Sınıf düzeyinde sadece çevre ve toplum ünitesinde yer alan kazanımlar açısından incelenmiş olup diğer ünitelerde yer alma durumuna bakılmamıştır. İncelenen medya türlerinde çevre ve toplum ünitesine karşılık gelen haber ve bilimsel metinlerin konularının ortaöğretim sınıf düzeylerine göre dağılımına bakıldığında doğal afetler konusunun 10.sınıf, çevre duyarlılığı konusunun 9.,11. Ve 12. Sınıf, çevre kirliliği konusunun 9., 11. ve 12. sınıf, insanların canlı hayatına zarar vermesi konusunun 9. ve 12. sınıf, doğal çevreyi kullanma konusunun 9. sınıf, küresel ısınma konusunun 9. ve 11. sınıf düzeyinde coğrafya derslerinde okutulduğu görülmüştür.

ÖNERİLER

Coğrafya Dersi Öğretim Programı doğal sistemler, beşerî sistemler, küresel ortam: bölgeler ve ülkeler, çevre ve toplum ünitelerinden meydana gelmektedir. Bu her bir ünitenin öğretimi sonrasında öğrencilerden bu ünite içerikleriyle ilgili haber toplamları istenebilir, internet haber sitelerinden alınabilecek bilgisayar çıktısı ve gazete haberlerinden sınıf duvar gazeteleri oluşturularak öğretimde güncellik sağlanabilir. Böylece yaparak-yaşayarak öğrenme de gerçekleştirilerek bilgide kalıcılık sağlanabilir. Ayrıca haberler ve bilimsel metinler öğrencilerin tablo ve grafik yorumlama becerilerini geliştirmede yardımcı niteliktedir.

Gazete, dergi, internet haber siteleri ve televizyon kanallarındaki haber programlarını takip eden öğrenciler güncel olaylarla daha fazla ilgilenme olanağı yakalayarak toplumun aktif bir üyesi olmayı öğrenirler. Bu medya türlerinde, yaşanan çevre felaketleri ve bu felaketlerin sonuçları somut bir biçimde gösterildiği için duyarlı ve sorumluluk sahibi bireylerin yetiştirilmesinde medya etkin rol oynayabilir.

Haberler ve bilimsel metinler ilgi çekici olduğu için öğrencilere derse yönelik motivasyon kazandırmaktadır. Haberler ve bilimsel metinlerden oluşan coğrafya dergisi veya coğrafya gazetesi çıkartılıp okullara dağıtımı sağlanarak müfredatı destekleyici nitelikte ek kaynak olarak coğrafya derslerinde kullanılabilir.

Televizyon kanalı haber bülteninde yer alan bir haber videosunun gösterimi birden fazla duyu organına hitap ettiği ve karmaşık görünebilen konuları daha sade sunabildiği için öğrenmede etkililiğinin artmasına, öğrenciler arasındaki etkileşim ile güdülenme düzeyleri ve katılım oranlarının yükselmesine yardımcı olabilir.

Okullarda branş derslikleri oluşturulmalıdır. Buna bağlı olarak oluşturulacak coğrafya dersliklerinde coğrafyayla ilgili aylık dergiler, coğrafi konularla ilgili kitapların yer aldığı kitaplık, haftalık coğrafya gazetesi oluşturulması için pano, bunun dışında haritalar, model küreler gibi öğretimi zenginleştirecek materyallere de yer verilmelidir.

EXTENDED ABSTRACT

MEDIA REFLECTIONS OF THE ENVIRONMENT AND SOCIETY UNIT IN THE GEOGRAPHY CURRICULUM

INTRODUCTION

Geography lessons in secondary education are carried out within the Geography Lesson Curriculum. The program starts from the 9th grade level and continues in a spiral structure till the 12th grade level. In the 2018 Geography Curriculum, Natural Systems, Human Systems, Global Environment: Regions and Countries, Environment and Society learning domains are the main framework of topics and themes in geography. In the "Environment and Society" learning domain, which is our field of study, ecology and environmental issues are discussed and students are aimed to gain attitudes and values in this regard (Ünlü, 2014: 282). Raising the consciousness of environmental awareness is possible through geography science and education (Kaya, 2013: 23). Geographical content is needed both in daily life, in the scientific field and in designing the future. In this context, it is necessary to have a "geographical consciousness" in order to leave a livable world and to have a life in harmony with nature (Karabağ and Şahin, 2007: 71).

Preparation and use of tools and materials is an important element in all educational and training activities. Materials and their usage patterns increase the quality of education, as they enable them to make subjects (learning domains, themes) alive and to attain achievements more easily (Demiralp, 2007: 137-174). While individuals living in the gain terminal behavior systematically within their educational activities, they are also affected by many stimulants outside of their educational activities. Social stimuli and media with high awareness are among the primary stimuli. From this point of view, in addition to educational activities, radio, television, newspapers, magazines and other media outlets have an important effect (Önlen, 2017: 2).

It is essential for effective teaching in geography lessons to update the lesson as much as possible and to exemplify the subjects with current events. In countries that implement a standard-based and activity-based geography curriculum, it is difficult to say that Turkey sufficiently utilizes newspapers and magazines which are two of the most used sources by teachers to update their lessons. These cheap and easy-to-find resources can be used in many geography lessons. In their study entitled "Dissemination of Education through Daily Newspaper", Chowdhury and Halder mentioned that resources guiding formal education are no longer sufficient to deal with the rapidly changing educational demands of students, so resources such as the media, especially low-cost newspapers, can serve these demands (Chowdhury and Halder, 2016: 12). Research show that; geography lessons are seen as ineffective lessons where students are detained in a rote learning based education system, closed to change, unable to keep up to date in class and that do not have effective results about life (Artvinli et. al., 2003: 23-24). In order to prevent students from unqualified and insightful learning understanding that cannot help them in acquiring any skills, geography teachers have to make them acquire geographic skills on how to use geography in daily life by making the most of the opportunities and chances given to them (Taş, 2008: 57). The science of geography treats the issues as an equation with three or four unknowns in the form of solutions to the problems that occur with the environment-human interaction and its consequences. In this science, there is no teaching or learning principle or method like *rote learning*. In the education and training of many geography subjects, we have to force and widen the imagination and horizons of the students to the end. This can be achieved by using a sufficient number of tools and equipment, and by making frequent use of assistive and visual aids (Doğanay, 2011: 4).

As in many other countries, in Turkey, the internet provides a great convenience to teachers in terms of skills-based education. For this purpose, archives of national and local newspapers, web pages related to geography and portals are just a few of the internet pages that can be used for case studies and skill analysis. This research is aimed to be helpful in;

- Determining the partaking status of the environment and society unit of the Geography Curriculum in the media types,
- Shedding light on the new work of the researchers about the environment and community unit's presence in the media.

METHOD

In this research, it is aimed to answer these questions: "What is the numerical value of the news and scientific texts corresponding to the environment and society unit in the media types examined?", "What is the numerical distribution of the news and scientific texts corresponding to the environmental and social unit within the scope of the media types examined?" and "What is the subject of the news and scientific texts corresponding to the environment and society unit in the media types examined?".

Qualitative research method was used in the study. Document analysis method, which are among qualitative data collection tools, were used in the study. The working group of this research consists of these following: 4 popular science journals publishing monthly, 1 popular science journal publishing weekly, 5 television channels with high view rate, 5 internet news sites with high clicks and 5 national newspapers with high circulation in Turkey. Data source of the research are as follows; five national newspapers with high daily circulation being examined for 15 days, four popular science journals publishing monthly observed for 3 months, a weekly science journal being examined for 3 weeks, five television channels with high views observed for 5 days and five internet news sites with high clicks rate examined for 10 days.

Descriptive analysis, one of the qualitative data-analyses, was used in the study, and the data used as source within the study were analyzed according to the evaluation forms. The numerical and proportional status of the news and scientific texts, their subject, their numerical distribution according to media types, the distribution of their subjects according to the grade level of secondary education were tabularized and these tables were interpreted.

FINDINGS

As a result of the examination, the number of news and scientific texts partaking in the media corresponding to the environment and society unit from the total of 8427 news and scientific texts is 275, and the number of news and scientific texts that do not correspond to the environment and society unit is 8152.

In the national newspapers within the scope of the study, 5320 news were analyzed, 104 of these corresponded to the environment and society unit, and 5216 did not correspond. The ratio of the news corresponding to the environment and society unit to the number of news examined was found to be 2%.

2327 news were analyzed on the internet news sites, and 113 of these corresponded to the environment and society unit, while 2214 did not correspond to it. The ratio of internet news corresponding to the environment and society unit to the number of internet news examined was found to be 5%.

398 news were analyzed in news bulletins on television channels, and 9 of these corresponded to the environment and society unit and 389 did not. The ratio of the news corresponding to the environment and society unit to the number of news examined was found to be 2%.

382 scientific texts in popular science journals were examined, 49 of these scientific texts corresponded to the environment and society unit, and 333 of them did not. The ratio of scientific texts corresponding to the environment and society unit to the number of scientific texts examined remained at 13%.

As a result of the descriptive analysis applied in the study, six subject headings appeared in media types regarding the news and scientific texts corresponding to the environment and society unit. These subjects were examined in the Geography Lesson Curriculum only in terms of the acquisitions in the environment and society unit at the 9th, 10th, 11th and 12th grades, and their status in other units was not considered.

Out of five national newspapers, five internet news sites, five television channels and 275 news and scientific texts within five popular science journals corresponding to the environment and society unit used within the scope of the study; 127 news and scientific texts on natural disasters, 74 on environmental awareness, 27 on environmental pollution, 21 on humans posing a threat for other creatures, 13 on global warming were involved.

RESULTS

As the media is an effective tool that can easily reach every part of the society, the environment-related language of the media has an important place at the society level. In today's world, where global climate change and environmental problems are becoming more and more dangerous each day, increasing the news and scientific texts about the environment and society is important in raising social awareness. In this context, five national newspapers with high circulation and that are published daily are examined for 15 days, four popular science journals publishing monthly for 3 months, a science journal publishing weekly for 3 weeks, five television channels with high views for five days and lastly, five internet news sites with high click rates for 10 days.

The number of news and scientific texts corresponding to the environment and society unit from the total of 8427 news and scientific texts analyzed in all media types is 275, and the number of news and scientific texts that do not correspond to the environment and society unit is 8152. As it can be understood from this numerical expression, issues related to the environment and society can't take enough place in the media.

In the media types examined, the newspaper with the highest number of news items corresponding to the environment and society unit was "Birgün", the television channel "CNN Turk" and the internet news website "www.cnnturk.com". It has been determined from the popular science journals that the most scientific text about the environment and society unit is in the National Geographic magazine.

As a result of the descriptive analysis applied in the study, six subject headings regarding the news and scientific texts corresponding to the environment and society unit appeared in media types. In the media types examined, among the 275 news and scientific texts corresponding to the environment and society unit, there were 127 news and scientific texts on natural disasters, 74 on environmental sensitivity, 27 on environmental pollution, 21 on humans posing a threat for other creatures, 13 on using the natural environment and 13 on global warming.

RECOMMENDATIONS

Geography Curriculum consists of natural systems, human systems, global environment: regions and countries, environment and society units. After teaching each of these units, students may be asked to collect news about the contents of this unit, and a daily update can be provided by creating classroom wall newspapers from computer output and newspaper reports that can be obtained from internet news sites. Thus, permanence in knowledge can be achieved by practising. In addition, news and scientific texts can help students improve their table and graphic interpretation skills.

Students who follow the news programs in newspapers, magazines, internet news sites and television channels learn to become an active member of the society by getting more opportunity to deal with current events. In these media types, the media can play an effective role in raising susceptible and responsible individuals, as environmental disasters and their consequences would be shown in a concrete way.

As news and scientific texts will be interesting, they can give students motivation for the lesson. Geography magazines or geography newspapers consisting of news and scientific texts can be published and distributed in schools and can be used as an additional source to support the curriculum in geography lessons.

Since the display of a news video in the television channel newsletter appeals to multiple sense organs and can present issues that may seem complicated more clearly, it can help increase learning effectiveness, increase interaction and motivation levels and participation rates among students.

Branch classrooms should be created in schools. Accordingly, in the geography classrooms to be created, materials such as monthly journals related to geography, a library with books on geographical subjects, a pin board for creating a weekly geography newspaper, as well as maps and model spheres should be included.

Kaynakça / References

- Altaş, M. (2019). Hastalıklarda Kalıtımın Rolü Yüzde 40, Çevre Etkisi Yüzde 25. *Herkese Bilim ve Teknoloji*, 151,5, İstanbul.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (6. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Anonim. Akbabalar Çobanlara Emanet. (2019) *Magma*, 45, 10. İstanbul.
- Artvinli, E., Kılıçarslan, A. & Bulut İ. (2003). Trabzon'daki Liselerde Coğrafya Öğretmenlerinin Etkili Öğretme ve Ders İşleme Becerilerinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 8(10), 23-24, Erzurum.

- Belen, E., Ana Haber (TV Haber Bülteni). (5.05.2019). Star Televizyon Kanalı, İstanbul.
- Birgün Gazetesi. (04 Mart, 2019). *Eber Kirliliğe Terk Edildi*. s.14.
- Borunda, A. (2019). Damlaya Damlaya Artan Kirlilik. *National Geographic*, 215, 32, İstanbul.
- Chowdhury, S. & Halder, S. (2016). Educational Dissemination through Newspaper Daily. *Journal of Education and Practice*, 7(7), 1-12.
- Cnnturk, (2019). 27 Mart 2019 tarihinde <https://www.cnnturk.com/turkiye/kis-uykusundan-uyanan-bozayilar-coplugun-yolunu-tuttu>, adresinden edinilmiştir.
- Demiralp, N. (2007). Coğrafya Eğitiminde Öğretim Materyalleri. Karabağ S. & Şahin, S. (Ed.) *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi* içinde, (s. 137-174). Ankara: Başkent Klise Matbaacılık.
- Demiralp, N. (2017). Coğrafya Öğretiminde Programların Tasarım ve Program Öğeleri Açısından İncelenmesi ve 2017 Öğretim Programı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(17), 523, Ankara.
- Doğanay, H. (2011). Anlamı, Tanımı, Konusu ve Felsefesi Bakımından Coğrafya İlmi Hakkında Bazı Düşünceler. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 16(25), 4, Erzurum.
- Ekici Kılıç, Ö. (2019) Bulutların Azalması Küresel Isınmayı Arttırabilir. *Bilim ve Teknik*, 617, 9, İstanbul.
- Erdoğan, B. (2018). *Coğrafya Öğretmenlerinin Çevre Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara).
- Güler, B., Günün Sonu (TV haber bülteni). (6.05.2019). CNN Türk televizyon kanalı, İstanbul.
- Günay, N., Ana Haber (TV Haber Bülteni). (5.05.2019). Atv televizyon kanalı, İstanbul.
- Haber7, (2019). 1 Nisan 2019 tarihinde <http://www.haber7.com/guncel/haber/2847644-aydinda-cimento-fabrikasinin-bacasinda-patlama>, adresinden edinilmiştir.
- Haberler, (2019). 25 Mart 2019 tarihinde <https://www.haberler.com/van-hakkari-karayolunda-cig-dustu-ihbari-11873377-haberi/>, adresinden edinilmiştir.
- Habertürk, (2019), 28 Mart 2019 tarihinde <https://www.haberturk.com/kitalararasi-yolculugu-dakikalara-sigdiran-marmaray-ekonomiye-800-milyon-katki-sagladı-2417140-ekonomi>, adresinden edinilmiştir.
- Hürriyet Gazetesi. (26 Şubat, 2019). *Burası Antalya Değil İngiltere*. s.26.
- Karabağ, S. & Şahin, S. (2007). Coğrafya Dersi Öğretim Programı (2005). Karabağ S. & Şahin, S. (Ed.), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi* içinde (s. 53-74). Ankara: Başkent Klise Matbaacılık.
- Kaya, H. (2013). Neden Coğrafya? Neden Coğrafya Eğitimi? (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara).
- Milliyet Gazetesi. (11 Mart, 2019). *Anıt Ağacı Yakıp Dallarını Kestiler*. s.3.
- Ocak, S. (2019). Akdeniz Nasıl Kurtulur? *Atlas*, 311, 20, İstanbul.
- Önlen, M. (2017). *Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Sevgi-Saygı ve Hoşgörü Değerlerinin Ulusal Gazete Haberlerine Yansımaları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat).
- Özür Karakaş, N. (2007). Coğrafya Eğitiminde Öğrenme/Öğretme Süreçleri. Karabağ S. & Şahin, S. (Ed.), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi* (s. 75-136), Ankara: Başkent Klise Matbaacılık
- Sabah Gazetesi. (27 Mart, 2019). *İran'daki Sellerde 20 Kişi Yaşamını Yitirdi*. s.17.
- Sözcü Gazetesi. (28 Şubat, 2019). *Paris Trafikine Dizel Araç Yasağı*. s.22.
- Star, (2019). 3 Nisan 2019 tarihinde <https://www.star.com.tr/dunya/dunyada-yenilenebilir-enerji-kapasitesi-yuzde-79-artti-haber-1443808/>, adresinden edinilmiştir.
- Taş, İ. H. (2008). Coğrafi Beceriler ve Bunları Öğrencilere Kazandırma Yolları. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 13(20), 57, Erzurum.
- Ünlü, M. (2014). *Coğrafya Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.